

27.09.2022 r.

Stan i struktura demograficzna ludności oraz liczba budynków i mieszkań w województwie opolskim – wyniki ostateczne NSP 2021

↓ **6,1%**

Spadek liczby ludności
w porównaniu z wynikami NSP 2011

↑ **4,9%**

Wzrost liczby mieszkań
w porównaniu z wynikami NSP 2011

Według ostatecznych wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021 populacja w województwie opolskim liczyła 954,1 tys. osób i w porównaniu z wynikami spisu z 2011 r. zmniejszyła się o 6,1%. Na terenie województwa było 186,2 tys. budynków, w których znajdowało się 361,0 tys. mieszkań. W odniesieniu do 2011 r. ich liczba wzrosła odpowiednio o 6,2% i o 4,9%.

Wprowadzenie

Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań (NSP) został przeprowadzony na terytorium Polski w okresie od 1 kwietnia do 30 września 2021 r., według stanu na dzień 31 marca 2021 r.

Z dniem 1 stycznia 2017 r. w województwie opolskim uległa zmianie powierzchnia jednostek podziału terytorialnego, w wyniku włączenia do miasta Opola części terytorium następujących gmin z powiatu opolskiego: Dąbrowa, Dobrzeń Wielki, Komprachcice i Prószków. Fakt ten może mieć odzwierciedlenie w obrazujących zmianach liczby ludności oraz mieszkań i budynków.

Stan i struktura demograficzna ludności

Według ostatecznych wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021 w województwie opolskim 31 marca 2021 r. mieszkało 954,1 tys. osób (51,6% populacji stanowiły kobiety, a 48,4% – mężczyźni), tj. 2,5% ludności w kraju. W latach 2011–2021 liczba ludności ogółem zmniejszyła się o 62,1 tys. (o 6,1%, przy spadku o 1,2% przeciętnie w kraju).

W ciągu dekady liczba ludności województwa opolskiego zmniejszyła się o 62,1 tys.

Tablica 1. Ludność

Wyszczególnienie	2011		2021		
	w tys.	w %	w tys.	w %	2011=100
Ogółem	1016,2	100,0	954,1	100,0	93,9
Miasta	532,2	52,4	507,3	53,2	95,3
Wieś	484,0	47,6	446,9	46,8	92,3
Mężczyźni	491,3	48,3	461,5	48,4	93,9
Kobiety	524,9	51,7	492,6	51,6	93,9

W 2021 r. udział mieszkańców miast w ludności ogółem wyniósł 53,2%, a wsi – 46,8% (przeciętnie w kraju odpowiednio: 59,8% i 40,2%). Przeciętnie w kraju liczba ludności

w miastach zmniejszyła się o 2,8%, przy wzroście liczby ludności wiejskiej o 1,2%, co jest spowodowane głównie procesem suburbanizacji.

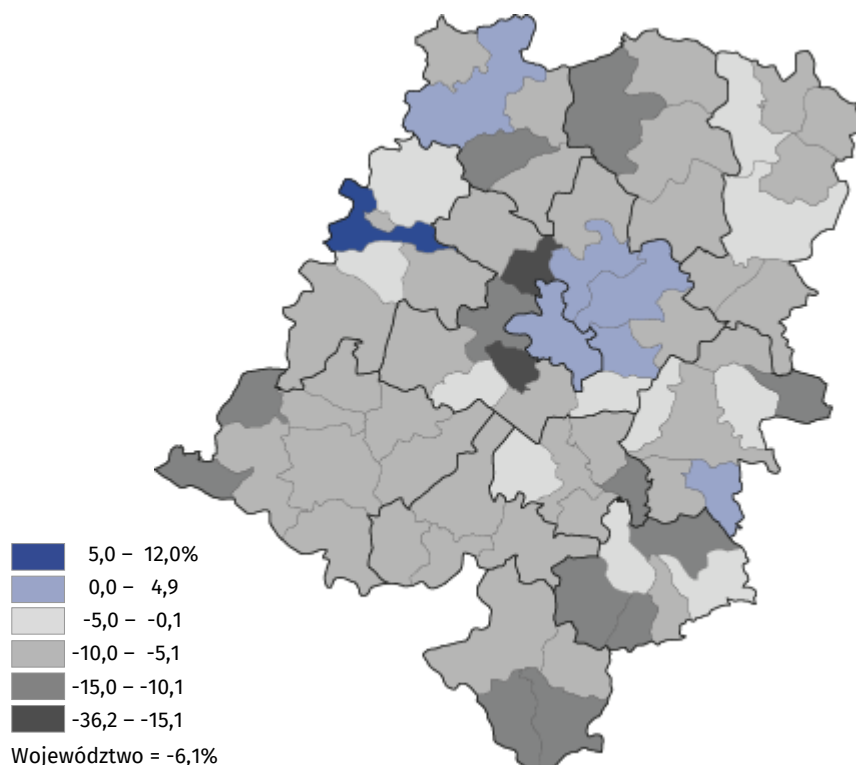
Największą gminą pod względem liczby ludności w 2021 r. było Opole liczące 127,4 tys. mieszkańców (13,4% ogółu ludności województwa). W stosunku do poprzedniego spisu odnotowało ono największy przyrost liczby ludności (o 4,8 tys. osób). Następnymi w kolejności pod względem zaludnienia były gminy: Kędzierzyn-Koźle z 56,9 tys. osób (6,0% ogółu ludności województwa) i Nysa z 55,2 tys. osób (5,8%). W obu wymienionych gminach względem 2011 r. odnotowano spadek liczby ludności odpowiednio o 7,2 tys. i o 3,5 tys.

Najmniej licznymi gminami były Świerczów z 3,1 tys. osób i Kamiennik z 3,3 tys. osób (po 0,3% ogółu ludności województwa). W porównaniu z 2011 r. liczba ludności w tych gminach zmniejszyła się po 0,5 tys.

W latach 2011–2021 w większości gmin odnotowano spadek liczby ludności. Najbardziej liczba ludności zmniejszyła się w gminach: Dobrzeń Wielki (o 36,2%), Komprachcice (o 15,8%) i Dąbrowa (o 14,3%). Z kolei przyrost liczby ludności wystąpił w siedmiu gminach, w tym największy w: Skarbimierzu (o 12,0%), Łubnianach (o 4,8%) i Chrzastowicach (o 4,4%). Skala zmian liczby ludności w poszczególnych gminach determinowana jest przebiegiem podstawowych procesów demograficznych związanych z ruchem naturalnym i migracyjnym. Kierunki i natężenie migracji są swego rodzaju wyznacznikami atrakcyjności poszczególnych gmin jako miejsc do zamieszkania, zakładania rodzin, pracy, nauki itp.

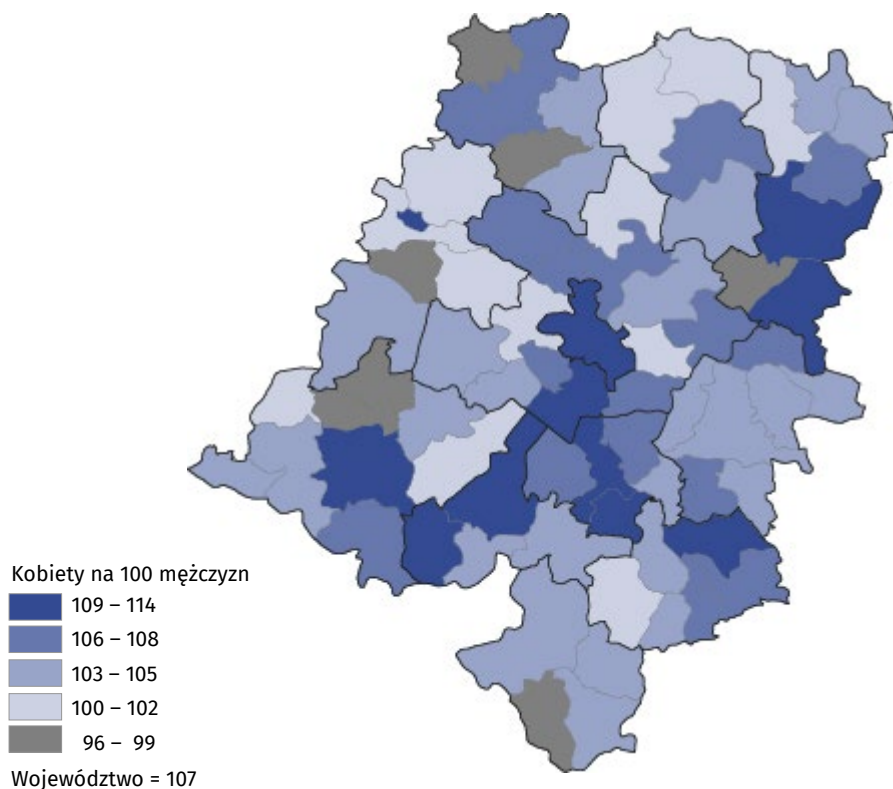
Największą gminą pod względem liczby ludności jest Opole, a najmniejszą – Świerczów

Mapa 1. Zmiana liczby ludności w latach 2011-2021

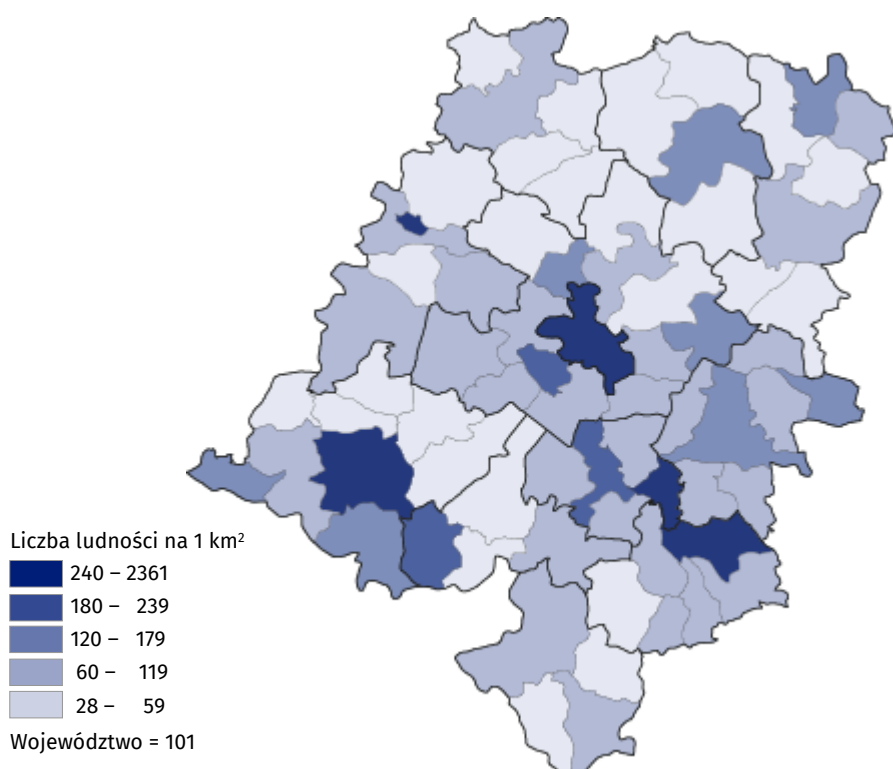
W relacji do 2011 r. liczba kobiet była mniejsza o 32,3 tys., a liczba mężczyzn – o 29,8 tys. W okresie międzyspisowym nie uległy zmianie w strukturze ludności proporcje według płci. Współczynnik feminizacji utrzymał się na poziomie z 2011 r. – na 100 mężczyzn przypadają 107 kobiet, podobnie jak przeciętnie w kraju. W 2021 r. najwięcej kobiet na 100 mężczyzn odnotowano w gminach: Opole (114) oraz Brzeg i Kędzierzyn-Koźle (po 110), a najmniej w: Zębowice (96), Wilków i Świerczów (po 97). Najkorzystniejsza sytuacja wyrażona współczynnikiem feminizacji w przedziale 99-101, świadczącym o bardzo zbliżonej liczbie kobiet i mężczyzn wystąpiła w gminach: Wołczyn, Skarbimierz, Lubsza, Byczyna, Skoroszyce, Branice i Olszanka.

Mapa 2. Współczynnik feminizacji w 2021 r.

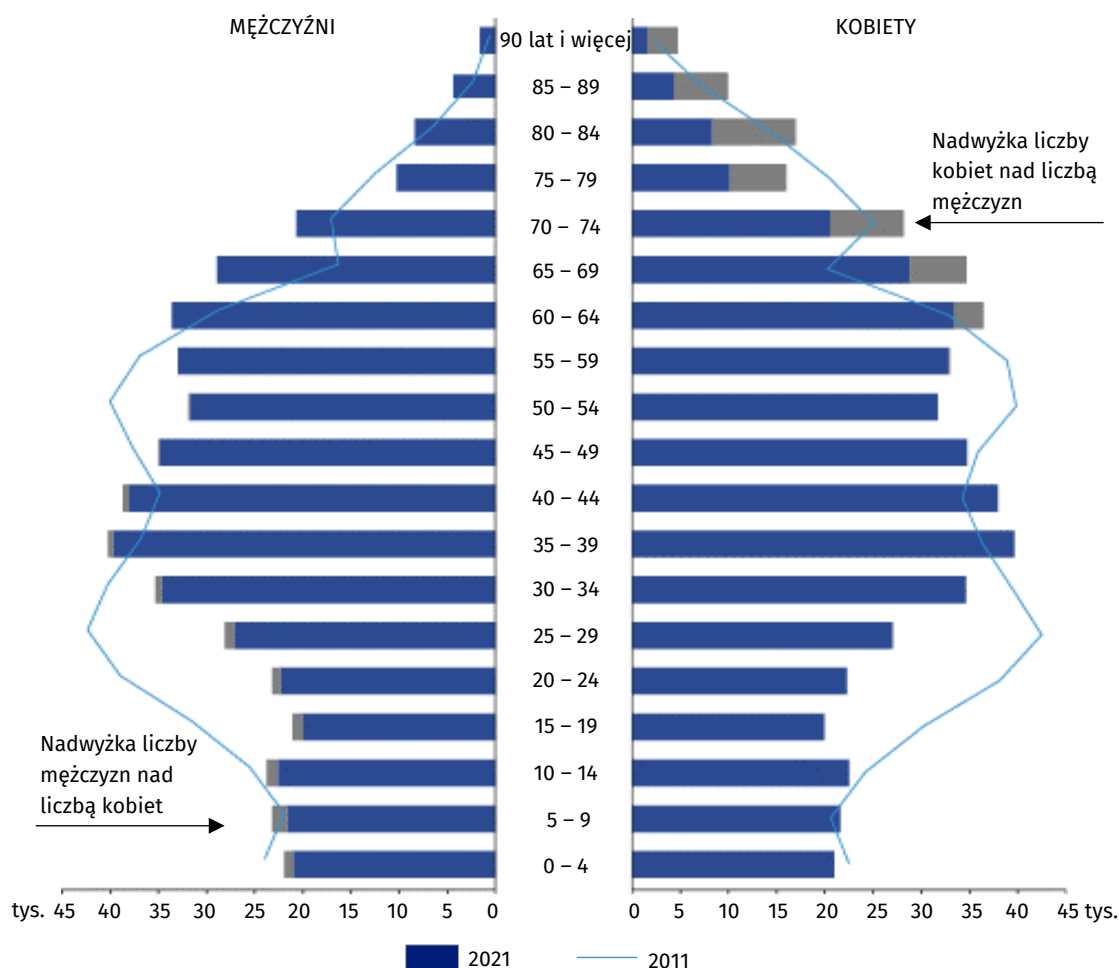
Gęstość zaludnienia, mierzona liczbą osób przypadających na 1 km², wyniosła 101 osób, przy przeciętnej w kraju – 122 osoby (w 2011 r. odpowiednio: 108 i 123). Do gmin z największą gęstością zaludnienia należały gminy miejskie: Brzeg (2361 osób), Opole (856) i Kędzierzyn-Koźle (460). Najmniej osób przypadających na 1 km² odnotowano w następujących gminach wiejskich: Świerczów (28) oraz Domaszowice i Lasowice Wielkie (po 31).

Mapa 3. Gęstość zaludnienia w 2021 r.

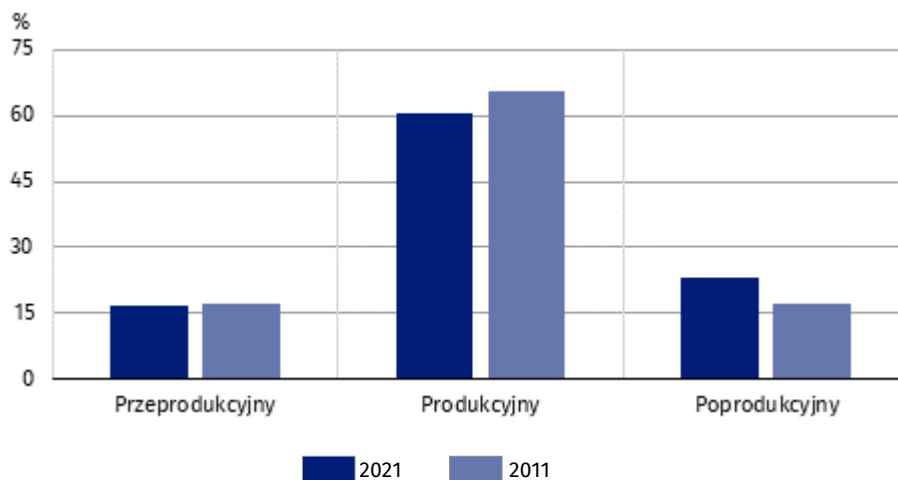
W odniesieniu do 2011 r. istotnie zmieniła się struktura wieku ludności. Szczegółową strukturę ludności według poszczególnych roczników z wyraźnie zaznaczonymi dwoma wyżami demograficznymi z połowy lat 50. oraz z przełomu lat 70. i 80. ubiegłego wieku przedstawia piramida wieku. Piramida obrazująca rozwijające się demograficznie społeczeństwo powinna mieć solidną podstawę. Tymczasem piramida pokazująca strukturę wieku ludności w 2021 r. znacząco odbiega od klasycznego wzorca, ze względu na dużo węższą podstawę, będącą wynikiem zmniejszającej się liczby urodzeń.

Wykres 1. Ludność według płci i wieku

Wyniki spisu 2021 wskazują na duże zmiany w strukturze ludności według ekonomicznych grup wieku. W odniesieniu do 2011 r. zmniejszył się odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym (z 17,0% w 2011 r. do 16,6% w 2021 r.), a także w wieku produkcyjnym (z 65,5% do 60,3%). Wyraźnie zwiększył się natomiast udział ludności w wieku poprodukcyjnym (z 17,4% do 23,1%). Coraz mniej korzystnie kształtują się relacje pomiędzy poszczególnymi ekonomicznymi grupami wieku. W 2011 r. na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadły 53 osoby w wieku nieprodukcyjnym, w tym 26 osób w wieku przedprodukcyjnym i 27 osób w wieku poprodukcyjnym (przeciętnie w kraju odpowiednio: 55, 29 i 26). W 2021 r. współczynnik obciążenia demograficznego wzrósł do 66, co było konsekwencją wyraźnie większego obciążenia osobami w wieku poprodukcyjnym – 38, przy nieznacznie większym obciążeniu osobami w wieku przedprodukcyjnym – 27 (przeciętnie w kraju odpowiednio: 69, 38 i 31).

Wykres 2. Ludność według ekonomicznych grup wieku

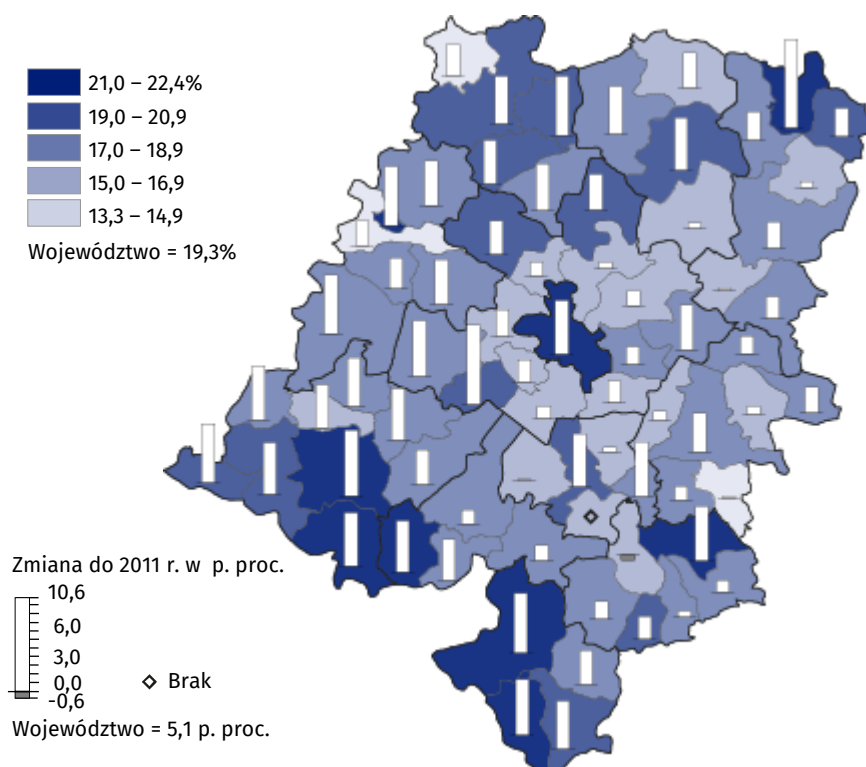
W latach 2011-2021 wyraźne zmiany zaobserwowano także w strukturze ludności według biologicznych grup wieku. Zmniejszył się udział osób w wieku 15-64 lata (o 5,5 p. proc.), przy jednoczesnym wzroście udziału osób w wieku 65 lat i więcej (o 5,1 p. proc.).

Niekorzystne zmiany w strukturze wieku ludności, przy wydłużającym się przeciętnym trwaniu życia determinują proces starzenia się społeczeństwa. Do podstawowych miar określających zaawansowanie tego procesu zalicza się m.in. współczynnik starości demograficznej (udział osób w wieku 65 lat i więcej w ogólnej liczbie ludności) oraz indeks starości (liczba osób w wieku 65 lat i więcej przypadająca na 100 osób w wieku 0-14 lat).

W 2021 r. już blisko co 5 mieszkańców Opolszczyzny miał 65 lat i więcej (19,3% wobec 14,2% w 2011 r.). Przeciętnie w kraju udział osób w wieku 65 lat i więcej w ogólnej liczbie ludności kształtował się na niższym poziomie (18,6% wobec 13,6%). Współczynnik starości demograficznej w przekroju terytorialnym według gmin wyniósł od 13,3% (Skarbimierz) do 22,4% (Praszka). W porównaniu z 2011 r. odsetek osób w wieku 65 lat i więcej najbardziej wzrósł w gminach: Praszka (o 10,6 p. proc.), Tułowice (o 9,5 p. proc.) i Nysa (o 7,9 p. proc.). Obniżenie odsetka zaobserwowano w gminie Reńska Wieś (o 0,6 p. proc.).

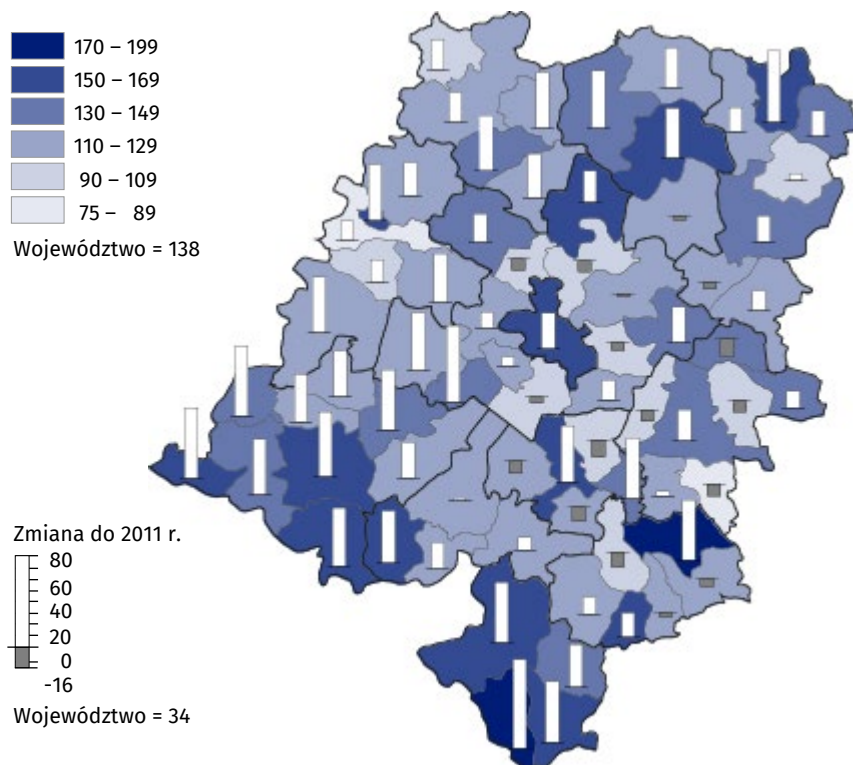
W 2021 r. blisko co 5 osoba w województwie opolskim miała 65 lat i więcej

Mapa 4. Udział osób w wieku 65 lat i więcej w ogólnej liczbie ludności w 2021 r.

Indeks starości, przedstawiający relacje pokolenia dziadków (osób w wieku 65 lat i więcej) do pokolenia wnuczków (0-14 lat), również potwierdza szybszy niż przeciętnie w kraju proces starzenia się ludności. W 2011 r. na 100 wnuczków przypadało 104 dziadków (przeciętnie w kraju – 90), a w 2021 r. – już 138 (przeciętnie w kraju – 119). Najwyższy indeks starości odnotowano w gminach: Branice (199), Kędzierzyn-Koźle (170) i Nysa (169). Przewaga liczby wnuczków nad dziadkami (indeks starości poniżej 100) wystąpiła w gminach: Skarbimierz (75), Ujazd (83), Wilków (91), Dobrzeń Wielki (92) i Łubniany (99). W okresie międzyspisowym indeks starości wzrósł w większości gmin, w tym najbardziej w: Branicach (o 80), Tułowicach (o 69) i Praszce (o 65).

Mapa 5. Liczba osób w wieku 65 lat i więcej przypadająca na 100 osób w wieku 0–14 lat w 2021 r.

Mieszkania i budynki

Wyniki NSP 2021 wykazują, że w województwie opolskim było 361,0 tys. mieszkań, które znajdowały się w 186,2 tys. budynków. W porównaniu z wynikami spisu z 2011 r. liczba mieszkań wzrosła o 4,9% (przeciętnie w kraju – o 12,8%), a budynków o 6,2% (przeciętnie w kraju – o 12,6%).

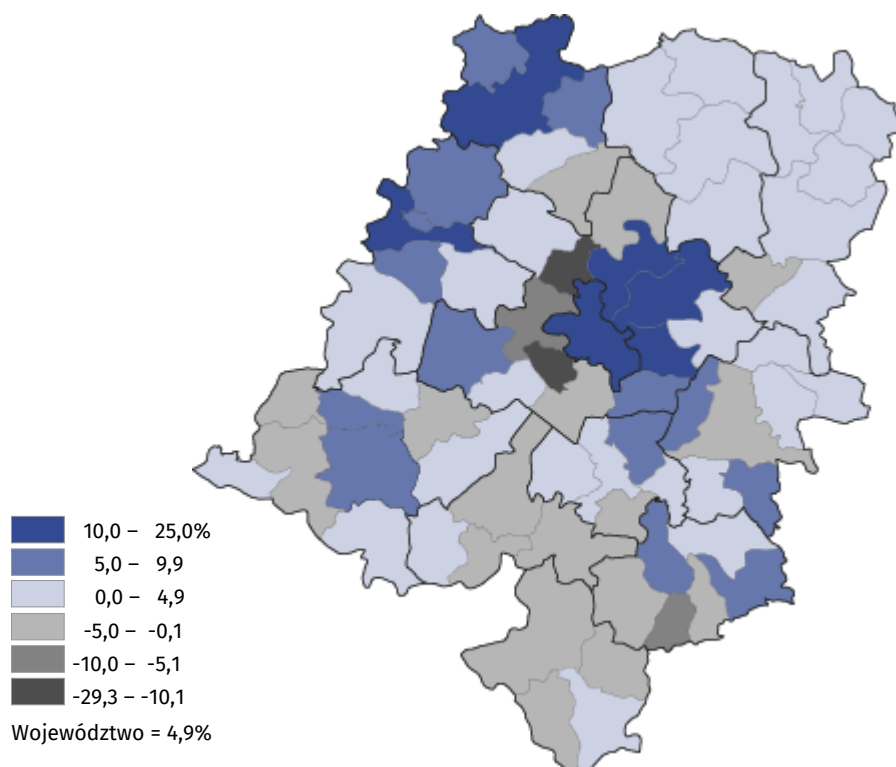
W okresie międzyspisowym liczba mieszkań zwiększyła się o 4,9%, a budynków o 6,2%

Tablica 2. Mieszkania i budynki

Wyszczególnienie	2011	2021	
		w tys.	2011=100
Mieszkania	344,2	361,0	104,9
miasta	199,9	216,6	108,4
wieś	144,3	144,3	100,0
Budynki	175,2	186,2	106,2
miasta	54,9	63,5	115,6
wieś	120,3	122,7	102,0

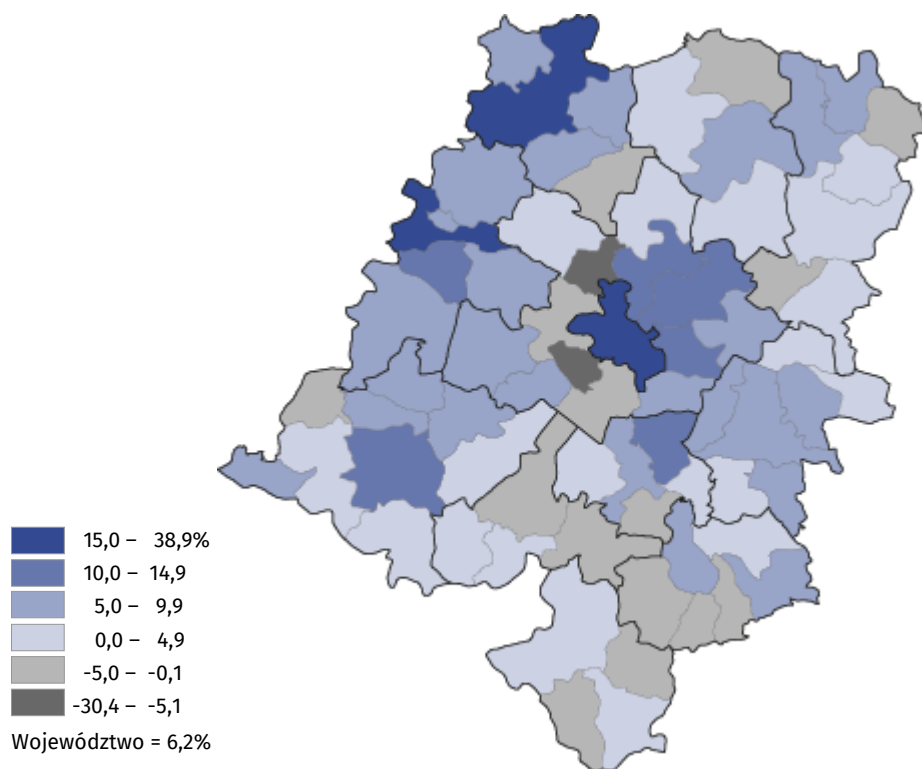
W latach 2011–2021 dynamika przyrostu liczby mieszkań i budynków była wyższa w miastach niż na terenach wiejskich. Liczba mieszkań w miastach wzrosła w porównaniu z wynikami NSP 2011 o 8,4% i wyniosła 216,6 tys. mieszkań, podczas gdy na wsi utrzymała się na podobnym poziomie i wyniosła 144,3 tys. mieszkań. W analizowanym okresie liczba budynków w miastach wzrosła o 15,6% i wyniosła 63,5 tys. budynków. Na obszarach wiejskich liczba budynków wzrosła natomiast tylko o 2,0% i wyniosła 122,7 tys. budynków.

Mapa 6. Zmiana liczby mieszkań w latach 2011-2021

W latach 2011–2021 w większości gmin odnotowano wzrost liczby mieszkań. Największy przyrost mieszkań wystąpił w gminach: Skarbimierz (o 25,0%), Namysłów (o 19,4%), Opole (o 18,4%) oraz Łubniany (o 13,9%). Najbardziej natomiast liczba mieszkań zmniejszyła się w gminach: Dobrzeń Wielki (o 29,3%), Komprachcice (o 14,0%), Dąbrowa (o 6,1%) oraz Polska Cerekiew (o 6,0%).

Mapa 7. Zmiana liczby budynków w latach 2011-2021

W 2021 r. w relacji do 2011 r. wzrost liczby budynków wystąpił w większości gmin, w tym największy w gminach: Opole (o 38,9%), Skarbimierz (o 34,6%), Namysłów (o 19,9%) oraz Olszanka (o 13,9%). Spadek natomiast odnotowano m.in. w gminach: Dobrzeń Wielki (o 30,4%), Komprachcice (o 14,8%), Dąbrowa (o 4,8%) i Pawłowiczki (o 4,0%).

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Opolu

Dyrektor Janina Kuźmicka

Tel: 77 453 14 52

Rozpowszechnianie:

Rzecznik Prasowy Urzędu Statystycznego w Opolu

Monika Bartel

Tel: 77 423 09 75

www.opole.stat.gov.pl

[@Opole_STAT](https://twitter.com/Opole_STAT)

[@USOpole](https://www.facebook.com/USOpole)

Powiązane opracowania

[Informacja o wynikach Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021 na poziomie województw, powiatów i gmin](#)

[Raport zawierający wstępne wyniki NSP 2021](#)

[NSP 2021. Wyniki wstępne – informacja sygnałna](#)

[Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2021. Metodologia i organizacja badania](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Ludność](#)

[Wiek nieprodukcyjny](#)

[Wiek poprodukcyjny](#)

[Wiek produkcyjny](#)

[Wiek przedprodukcyjny](#)

[Gęstość zaludnienia](#)

[Współczynnik feminizacji](#)

[Mieszkanie](#)

[Budynek](#)